

ZAŁĄCZNIK 4

Jak rozpoznać nieprawdziwe informacje (Fake news)

Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich (IFLA), opublikowała diagram, który ma pomóc ludziom w rozpoznaniu nieprawdziwych informacji (Fake news). Poniżej są najważniejsze jego założenia:

1. Zwróć uwagę na źródło (zrozum jego misję i cele)
2. Przeczytaj cały artykuł, nie tylko nagłówek (by zrozumieć całą historię)
3. Sprawdź autorów (by dowiedzieć się czy istnieją i sprawdzić ich kompetencje)
4. Oceń źródła informacji (aby potwierdzić czy opisują w ten sam sposób informację)
5. Sprawdź datę publikacji (by sprawdzić czy informacja jest wciąż aktualna i prawdopodobna)
6. Spytaj czy to nie żart (by ustalić czy nie jest to satyra)
7. Przemyśl swoje własne uprzedzenia (czy wpływają one na Twój osąd danej informacji)
8. Spytaj ekspertów/teki (by zdobyć wiedzę z niezależnych i różnych źródeł).

Kiedy czytasz artykuł zadaj sobie sam/a pytania:

- Czy artykuł sprawia, że jesteś zły/zła? Nieprawdziwe informacje często nas denerwują, ponieważ odnoszą się do naszych wartości. Jeśli zdrowy rozsądek mówi Ci, że informacja może być fałszywa, to może tak właśnie być. Sprawdź to.
- Jeśli informacja jest prawdziwa powinna pojawić się też na innych portalach/gazetach.
- Jak jest napisany? Wielkie litery, powtórzenia, błędy językowe - nie zdarzają się zbyt często w profesjonalnych materiałach.
- Kim są autorzy/autorki, a kim są bohaterzy/rki historii? Sprawdź nazwiska w Internecie, może okazać się, że takie osoby nie istnieją.
- Skorzystaj ze stron sprawdzających prawdziwość informacji, takich jak Snopes.com and FactCheck.org ?
- To może być satyra. Czasem głupie historie nie mają na celu oszukiwania.